

בש"פ 3133/16 - מלאק מסוודה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 3133/16

כבוד השופט נ' סולברג
מלאק מסוודה

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בירושלים בעמ"י 21186-04-16 מיום 12.4.2016
שניתנה על-ידי השופט ד"ר י' מרזל

עו"ד דוד ברהום

בשם המבקש:

החלטה

1. בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט י' מרזל) מיום 12.4.2016 בעמ"י 21186-04-16, בגדרה התקבל עררה של המשיבה (להלן: "המדינה") על החלטת בית משפט השלום בירושלים מיום 11.4.2016 במ"י 19226-04-16 (השופט ד' ש' ג' ריכטר), אשר במסגרתה דחה את בקשתה של המדינה להארכת מעצרו של המבקש בשמונה ימים נוספים לצרכי חקירה, והורה על שחרורו בתנאים מגבילים.

רקע

2. המבקש חשוד במעורבות בפרשה רבת משתתפים, שעניינה יבוא אסור של בשר לישראל באמצעות חברות שונות, דרך שטחי הרשות הפלסטינית. פועל יוצא של החשדות נגדו נוגע לעבירות בתחום המס והלבנת ההון.

3. המבקש נעצר לראשונה ביום 7.4.2016, בעקבות חקירה משטרתית סמויה, שהפכה לחקירה גלויה ביום 4.4.2016. במקביל נעצרו מעורבים נוספים בפרשה. ביום 8.4.2016 הוארך מעצרו של המבקש, בהסכמתו, עד ליום 11.4.2016.

עמוד 1

4. ביום 11.4.2016 הגישה המדינה בקשה להארכת מעצרו של המבקש בשמונה ימים נוספים, לצרכי חקירה. זוהי הבקשה נשוא הליך זה.

ההליך בבית משפט השלום

5. בית משפט השלום (השופט ד' ש' ג' ריכטר) דחה את בקשתה של המדינה, בקבעו כי "החקירה קרובה למיצוי וזאת לנוכח הישגיה עד כה", וכי החומרים שהוצגו בפניו אינם מעידים על התפתחות משמעותית בחקירה, אלא מדובר בעיקר ב"חיזוקים לחשדות שהיו ידועים קודם לכן".

6. בית משפט השלום עמד על חלקם היחסי של המעורבים בפרשה. בתוך כך, נקבע כי חלקו של המבקש קטן יחסית. עם זאת, נקבע כי נוספו אינדיקציות המחזקות את 'החשד הסביר' נגדו כי עבר את העבירות בהן נחשד, וצוין כי שתק בחקירתו במשטרה.

7. לאחר מכן פנה בית משפט השלום לבחינתן של עילות המעצר לפי סעיף 13(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים"). בחינה זו נעשתה במשותף לגבי כלל החשודים העצורים בפרשה.

8. אשר ל"עילת המסוכנות" שלפי סעיף 13(א)(2) לחוק המעצרים, נקבע כי היא "אינה רלבנטית שעה ששיטת הפעולה נחשפה ונודעה ברבים. זהות החברות ידועה וכבר כעת ידוע כי מי שהתקשר איתם עובר לפרסום החקירה אינו עושה כן כעת". אשר ל"עילת השיבוש" שלפי סעיף 13(א)(1) לחוק המעצרים, קבע בית משפט השלום כי "לנוכח התקדמות החקירה והישגיה לא מצאתי ממש בקיומה של עילה זו מה גם ששיקול משמעותי הוא הפרסום הנרחב שניתן לפרשה". אשר לעילת המעצר הדרוש לצורך ביצוע פעולות חקירה שלא ניתן לקיימן אלא כשהחשוד נתון במעצר לפי סעיף 13(א)3 לחוק המעצרים, קבע בית המשפט כי רק פעולת חקירה אחת - פעולה 14 - עשויה לבוא בגדר עילה זו, אולם "היא מנוסחת באופן כללי ואינה מתייחסת למשיב זה או אחר ועל כן לא אתחשב בה". לפיכך, דחה בית משפט השלום את בקשת המדינה, והורה כי המבקש ישוחרר בתנאים מגבילים ותוך הפקדת ערבות כספית.

ההליך בבית המשפט המחוזי

9. על החלטתו של בית משפט השלום הגישה המדינה ערר לבית המשפט המחוזי, בטענה כי בניגוד לאמור בהחלטתו של בית משפט השלום, חומר החקירה שנאסף מהווה התפתחות משמעותית. המדינה טענה כי בשלב הנוכחי של החקירה לא ניתן לערוך הבחנה בין החשודים השונים, שכן פעולות החקירה בעניינם תלויות אלה באלה. עוד טענה המדינה לחשש ממשי מפני שיבוש פעולות החקירה, וכי מתקיימת גם עילת המסוכנות, בשל האופן השיטתי והמתוחכם שבו פעלה הרשת, הן בעניין הברחת הבשר, הן בעניין עבירות מס ועבירות הלבנת הון.

10. בית המשפט המחוזי (השופט י' מרזל) נעתר לעררה של המדינה, בקבעו כי מדובר בפרשה מורכבת, הן מבחינת ציר הזמן, הן מבחינת מספר המעורבים. פרשה מסוג זה, כך נקבע, מצריכה פעולות חקירה מורכבות, התלויות זו בזו מחד גיסא, ואשר לא ניתן לבצען בו-זמנית מאידך גיסא. בית המשפט המחוזי עמד על כך שמורכבות זו היא אשר עמדה בבסיס ההיעתרות לבקשות קודמות להארכת המעצר אשר הגישה המדינה, וקבע כי אף לגבי הבקשה האחרונה, הלא

היא הבקשה נשוא הליך זה, "קיימת תשתית מספקת להותרת המשיבים במעצר לצורכי חקירה לפרק זמן נוסף".

11. בית המשפט המחוזי נימק את החלטתו בכך שאף אם המסוכנות הקונקרטית, הקשורה במעשה המסויים שכבר בוצע, נחלשה בעקבות הפרסום התקשורתי, הרי "שאלת המסוכנות אינה טמונה רק במעשה הלכאורי שהיה, אלא גם במבט צופה פני עתיד". בענייננו, כך נטען, "מדובר בפרשה שמערבת בתוכה היבטים של מסוכנות ברורה ובכלל זה מסוכנות לשלום הציבור. כעולה מן הערר, מדובר לא רק בעבירות כלכליות ועבירות של קבלת דבר במרמה וזיוף אלא גם בחשד לעבירה שעניינה מעשה העלול להפיץ מחלה". לפיכך נקבע כי מתקיימת עילת המסוכנות.

12. בית המשפט המחוזי חלק על קביעתו של בית משפט השלום גם לעניין התקיימותה של עילת השיבוש, וקבע כי עיון במכלול החומר, לרבות בפעולות החקירה שפורטו וטרם בוצעו, מעלה כי "מדובר בפעולות חקירה העשויות במידה לא מבוטלת מקשה אחת, כלומר בפעולות חקירה שניתן לראותן ככאלה שיש בהן כדי להוביל להתפתחויות חקירה שאותן ניתן יהיה לבצע רק בתנאי מעצר של כל המשיבים בלא הבחנה ביניהם ותוך חשש קונקרטי לשיבוש". בית המשפט קבע כי חרף ההתקדמות בחקירה, ברי

כי זו לא הסתיימה, וכי "נדרשות עוד פעולות חקירה לא מבוטלות שאין מנוס מעריכתן תוך כדי שהמשיבים עצורים". לבסוף ציין בית המשפט המחוזי בהחלטתו כי קביעותיו אלה מתייחסות הן לעילת השיבוש, הן לצרכי החקירה.

הבקשה למתן רשות ערר

13. המבקש מונה כמה סיבות אשר מצדיקות, לפי שיטתו, את התערבותו של בית משפט זה בהחלטתו של בית המשפט המחוזי. ראשית, לטענתו החלטותיהם של בית משפט השלום ושל בית המשפט המחוזי סותרות זו את זו "באופן קיצוני ובלתי מתקבל על הדעת, ולכל הפחות באופן כזה הזועק לבירור נוסף". לעניין זה הוא מציין כי "בית משפט השלום הכיר את החקירה עוד בשלביה העובדיים [...]. ולכן החלטת בית המשפט המחוזי מותירה אי נוחות רבה". שנית, טוען המבקש כי סוגיית המסוכנות מעלה, לכאורה, שאלה משפטית, והיא "האם בעבירות הנדונות עשוי החשד לגבש עילת מסוכנות". לטענתו, בית המשפט המחוזי התייחס למסוכנות הטבועה בעבירה הנדונה כשלעצמה, מבלי להתייחס למבקש הקונקרטי. לו נעשה כן, כך נטען, לא היה מקום להורות על מעצרו. שלישית, שאלה דומה מתעוררת לטענת המבקש בנוגע לעילת השיבוש. רביעית, טוען המבקש כי בית המשפט המחוזי לא הבחין באופן ברור בין פעולות חקירה שעלולות להשתבש בשל השחרור מן המעצר, לבין פעולות המחייבות מעצר לפי סעיף 13(א)(3) לחוק המעצרים. לדבריו, בנסיבות העניין היה מקום להבחין בין סוגי הפעולות, "הואיל והפרשה נודעה ברבים והחקירה על רבדיה הרבים נעשתה גלויה". חמישית, בית המשפט המחוזי האריך את מעצרו של המבקש בלמעלה מ-5 ימים מבלי לפרט אלו פעולות מצדיקות זאת בשל צורך חקירתי, ואילו בשל עילת השיבוש. לכן, לטענתו, "ייתכן שהמעצר כרוך גם בחוסר סמכות". ששית, בניגוד לבית השלום, אשר הבחין בין המעורבים השונים בפרשה, "ראה בהם בית המשפט המחוזי אגודה אחת". לטענת המבקש, ההתייחסות האחידה אליהם, בדמות מעצרים ה'קיבוצי', חרף ההבדלים הקיימים ביניהם, "יצרה בעליל עיוות דין". שביעית, המבקש מציין את גילו הצעיר - 22; את עובדת היותו נעדר עבר פלילי; את העובדה כי עבד במפעל תקופה של 4 חודשים בלבד; את תפקידו הזוטרי - נהג; ואת העובדה כי מסר גרסה, כנסיבות אשר היה על בית המשפט המחוזי לקחת בחשבון בעת ההחלטה על מעצרו. לבסוף, טוען המבקש כי הוא עצור מזה שבוע-ימים, וכי אין זה סביר כי במהלך תקופה זו החקירה לגבי טרם מוצתה, לא כל שכן כאשר זו החלה חודשים רבים קודם לכן, כחקירה סמויה.

14. דין בקשת רשות הערר להידחות, ודומני כי אין צורך בתגובה מאת המדינה.

15. הלכה פסוקה היא כי רשות לערור ב'גלגול שלישי' תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות חריגות המצדיקות זאת, כגון פגיעה לא מידתית בזכויות החשוד או הנאשם או אי-מתן משקל ראוי לשלום הציבור וביטחונו (בש"פ 6535/15 אסעד נ' מדינת ישראל, פסקה 7 וההפניות שם (12.10.2015) (להלן: "עניין אסעד")).

16. בענייננו, לא מתקיימות הנסיבות המצדיקות מתן רשות ערר כאמור ב'גלגול שלישי'. הבקשה שלפני אינה מעוררת שאלה עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש. אף לא הוצגו בבקשה ובנימוקיה נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות מתן רשות ערר גם בהעדר שאלה בעלת חשיבות כללית.

17. למותר לציין כי אין הצדקה ליתן רשות ערר מפאת העובדה שבית המשפט המחוזי הפך את החלטת בית משפט השלום כשלעצמה (עניין אסעד, פסקה 8 וההפניות שם).

18. למעלה מן הצורך אוסיף כי אף לגופו של עניין, מקובלת עלי החלטתו של בית המשפט המחוזי על יסוד נימוקיו. בית המשפט המחוזי ציין מפורשות שקביעותיו מתייחסות הן לעניין עילת השיבוש, הן באשר לצרכי החקירה. מאלה נופלת, אם כן, טענת המבקש, ולפיה הארכת מעצרו בלמעלה מ-5 ימים לצרכי חקירה, נגועה בחוסר סמכות.

19. לפיכך, בנסיבות העניין, ובכלל זאת מספר ימי המעצר שמדובר בהם בשלב זה, אינני מוצא כי יש הצדקה להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

20. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט' בניסן התשע"ו (17.4.2016).

ש ו פ ט